

Sygn. akt V CSK 533/19

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z wniosku E. S. i M. P.

przy uczestnictwie S. M. , D. Ż., A. M. ,

M. Ł. i H. M.

o podział majątku i zniesienie współwłasności,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 stycznia 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika S. M.

od postanowienia Sądu Okręgowego w C.

z dnia 9 kwietnia 2019 r., sygn. akt VI Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w C. oddalił apelację S. M. od postanowienia Sądu Rejonowego w M. z 27 września 2018 r. w sprawie o podział majątku wspólnego, dział spadku, zniesienie współwłasności.

W skardze kasacyjnej S. M. jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące określenia w jakim zakresie w postępowaniu nieprocesowym o dział spadku należy odpowiednio stosować (na podstawie art. 13 § 2 k.p.c.) przepis art. 381 k.p.c. w świetle zasad postępowania nieprocesowego (nakazujących m.in sądowi działać z urzędu w znacznie szerszym zakresie niż w procesie)

oraz w świetle przepisów proceduralnych regulujących wskazane postępowanie, a przede wszystkim w świetle art. 684 k.p.c.

W ocenie skarżącego, skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ zaskarżone orzeczenie narusza: przepisy art. 381 k.p.c., art. 382 k.p.c. oraz art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz w związku z art. 13 § 2 k.p.c.; przepisy art. 381 k.p.c., art. 382 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz w związku z art. 13 § 2 k.p.c.; przepisy art. 278 § 1 k.p.c. w związku z 227 k.p.c. i art. 232 k.p.c. oraz w związku z art. 381 k.p.c., art. 382 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz w związku z art. 13 § 2 k.p.c.; przepisy art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., a w konsekwencji także przepis art. 684 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przysądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie

może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z 26 września 2005 r., II PK 98/05, z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że skarżący nie wykazał powyższych okoliczności.

W postanowieniu Sądu Najwyższego z 7 lutego 2014 r., III CZ 3/14 zostało wyjaśnione, że możliwości uzupełnienia materiału dowodowego w postępowaniu działowym toczącym się przed sądem drugiej instancji oceniane muszą być przez pryzmat przesłanek ustalonych w art. 381 k.p.c. Także w postanowieniu Sądu Najwyższego z 9 sierpnia 2016 r., II CZ 86/16 zostało stwierdzone, że ograniczenia wynikające z art. 381 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. mają zastosowanie w postępowaniu nieprocesowym.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy. Wywód, zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sprowadzał się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego

orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom.

Biorąc to pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.